

kroz svoje zemljište, kao uzvrat za ličnu i imovinsku sigurnost. Na tom nije se ništa promijenilo ni onda, kad je kralju Vladislavu uspjelo, da je kod novoga sultana Bajazida II. (1481—1512) teškom mukom ishodio trogodišnje primirje (krajem marta 1495.).

Prilike u Ugarskoj. Međutim se slože u Ugarskoj dvije stranke: jedna dvorska, na čelu joj ostrogonski nadbiskup i kancelar T o m a E r d ő d y¹, i druga opozicionalna s Lovrom Iločkim težeći zbaciti Vladislava s prijestola. Zbog toga povede Vladislav vojnu na hercega Lovru Iločkoğa, tada gospodara čitavoga Srijema i gotovo cijele vukovske županije, te ga konačno prisili na pokornost. Poslije te vojne sastane se sabor ugarski u Budimu i stvori zaključak, kojim bješe za sva dalja vremena zajamčena većina nižemu plemstvu, jer je odsada mogao svaki plemić doći na sabor. Taj je zaključak djelo palatina Stjepana Zapoljskoga, koji zamisli svoğa sina Ivana učiniti kraljem poslije Vladislava, i to baš s pomoću nižega plemstva, koje je bilo listom za njega sa svojim vođom, rječitim pravnikom Stjepanom Verbőczyjem na čelu. No Stjepan Zapoljski umre već 1499., našto preuze sve očeve časti, osim palatinske, stariji mu sin I v a n. Nastojanjem Ivana Zapoljskoga stvori onda sabor na Rákoškom polju (12. okt. 1505.) zamašni zaključak, koji postade poslije kraljeve sankcije i zakonom, da odsada pod prijetnjom kazni radi veleizdaje nitko više ne smije predlagati tuđinca na ugarsko-hrvatski prijestô. Taj je zaključak očito naperen bio protiv kuće Habsburške, pa stoga se uze kralj Maksimilijan, tek što je za nj saznao, spremati, da makar oružanom rukom sačuva svoje pravo. Uto se rodi kralju Vladislavu sin L u d o v i k, i time postade svaka raspra o tom pitanju izlišna. No za veću sigurnost obnove oba vladara ugovor, po kojem bi kući Habsburškoj po treći put zajamčeno pravo nasljedstva poslije izumrća Jagelovića u Ugarskoj i Hrvatskoj (19. jula 1506. u Beču).

Ivaniš Korvin i zadnje godine Vladislava II. Za vrijeme tih nereda u Ugarskoj opet se vrati u Hrvatsku kao herceg Ivaniš Korvin. On se oženi Beatricom, kćerkom kneza Bernardina Frankapana, te stolovaše izmjenice u Bihaću na Uni ili u Krapini u hrvatskom Zagorju. Glavna mu je zadaća bila braniti zemlju hrvatsku od neprekidnih turskih navala, a naročito zaštititi Jajce s banovinom. Tu je zadaću veoma savjesno vršio pobivši Turke oko Knina i pod

¹ Sin kolara B a k o l c a (otale hrvatsko Bakač) iz sela Erdőda kraj Szatmára u sjev. Ugarskoj.